

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 — Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 — Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul** cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

A murit credința?

A murit credința la orașe unde e concentrată bogăția, luxul, civilizația în formele cele mai scilpitoare și cultura? Aceasta n'o întreb, pentru că nici când nu am văzut în grădinile de lux pomi așa de sănătoși și puternici, ca afară în libertate, în pădure. În grădina de lux este măsurat locul, pomul nu se poate întinde în sus și în lături cum i-ar plăcea, căci vine grădinarul și îi taie din ramuri ca să nu înădușe pe frații mai mici și mai slabi; pe când în pădure pomul e suveran, cu seva lui puternică an de an adaogă la ramuri până când ajunge podoabă impunătoare. Față de oamenii dela oraș deci să nu fim prea pretențioși, să-i lăsăm în pace cu vorbele lor frumoase și cu faptele ciuntite și înăbușite, ca pomii din grădina de lux.

La sate, în toate vremurile, credința a dat roduri însutite. Aici e libertate, e belșug, e lărgămint. La sate tot ce se poate numi cultură, a răsărit din credință. Cadru în care se mișcă sufletul țărănimii noastre, este cununa sărbătorilor cu obiceiurile lor. Toată viața unui sat este întretesută așa strâns cu credința, ca urzeala cu băteala în pânză.

Nu a murit credința la sate, așa că și azi se mai găsesc acolo suflete tari și sănătoase, ca peatra. Și azi ți-i dat să auzi fapte care te încălzesc și te fac mai optimist, mai încrezător în darurile firii omenești.

Ar însemna însă să ascundem adevărul, dacă nu am spune că astăzi avem oameni, cari își dau pe față încercarea de a distruge peatra unghiulară a vieții noastre sătești, care este credința în Dumnezeu, cu biserica și cu învățăturile ei.

Primii atentatori la comoara sufletească a țaranului sânt *hulitorii preoțimii*, din interese de obicei necurate. Niciodată nu s'au coborât intelectualii noștri la sate așa des ca în zilele de acum. Cinste și laude acelora dintre dâșii, cari își sacrifică ceasurile de distracție și se pogoară în liniștea satelor, să le spună cuvinte frățești și cuminti și să producă lumină și entuziasm în sufletele țaranilor. Ce ușurare, ce mângăere ar fi pentru preoțime, dacă în Dumineci și sărbători ar veni frații mai luminați dela orașe și ar ținea prelegeri din istorie, din literatură, din economie ș. a. sătenilor. Ce minuni s'ar întâmpla la sate, dacă din banii vânturați prin cafenele s'ar cumpăra schiopticoane cât de multe, care ar delecta ochii și sufletul poporului.

Intr'o bună zi am numărat pe toți intelectualii noștri cari se pogoară la sate

din dragoste, să facă cultură și să aducă lumină și iubire frățească acolo. Și să mă credeți că degetele dela o singură mână au fost prea multe. Ear când am numărat earăș pe frații mai luminați cari la anumite ocazii vin la sate ca albinele flămânde după miere, și degetele dela amândouă mâinile mi s'au dovedit *prea puține*.

Și demagogia, soră bună cu anarhia pe care o fac acest soi de domni, s'a adevărit de cea mai primejdioasă otravă pentru sufletele țaranilor.

Demagogia, care se face la satele noastre, în primul rând a lovit în *preoțime*. Prieteni care odinioară erau coada școalei, astăzi cocoțați în funcții la orașe nu se sfiesc să arunce cu pietri în colegii lor preoți, cari erau odată fruntea școalei.

Inchipuiți-vă ce dezastru se produce în sufletul țaranului când vede pe părintele său sufletește, de care este deprins să se apropie cu sfială, ridiculizat și batjocorit de cutare individ gureș și «mântuitor» de țară!

Hulirea preoțimii din interese comerciale nu mai este fapt rar, ci tinde să devie fapt zilnic. Și preoții, în loc să pună la locul lor pe acești inconstienți, cari distrug credința la sate, dedați din trecut cu hulirea din partea străinilor îi primesc cu resemnare...

Astfel demagogia care lucrează prin hulirea preoților, nu va păgubi numai persoane, ci va ataca în fundament viața sufletească a satelor noastre, înstrăinându-o de biserică și de slujitorii săi.

Esteceasul al unsprezecelea, ca preoții să formeze o barieră puternică împotriva Til-Buhoglinzilor, cari îi hulesc, nefiind vorba numai de persoana preoțească, ci de întreaga clădire a vieții sufletești dela sate. —

Dușmanii credinței în al doilea rând sânt oamenii de legătură pe care îi țin la sate demagogii dela oraș.

Preoții au în spate niște farisei periculoși, cari trebuie să facă raport în regulă la oraș despre purtarea părintelui: Nu cumva părintele a cutezat să aibă alte păreri despre viața de stat ca demagogul dela oraș? Acești farisei în haine țărănești au chemarea să atâțe satul contra părintelui, dacă acesta nu ar juca așa cum suflă demagogul dela oraș.

O sumedenie dintre preoți sufer enorm de pe urma demagogilor dela oraș și de pe urma agenților acestora dela sate.

Frați preoți, inspirați-vă din curajul lui Hristos, care n'a căutat la fața oame-

nilor și a tras cu biciul fără milă în aceia, cari își permit să aducă negustoria și specula până în tinda bisericii!

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu.

Solidaritate! Se știe că ministrul de finanțe Rașin din Cehoslovacia a fost omorât mișelește de o mână criminală. Intreagă Cehoslovacia a făcut ministrului iubit, care a contribuit în mare parte la consolidarea actuală a finanțelor cehoslovace, funerarii naționale impozante. Cu limbă de moarte a dat ministrul sfatul poporului său să se ridice deasupra patimilor de partid și să colaboreze spre binele comun, căci numai astfel va putea prospera patria. Vicepreședintele senatului din Praga, Dr. F. Soukup, a ținut în panteonul din Praga, unde a fost ridicat pe catafalc cel dispărut, panegiricul festiv, spunând între altele semnificative cuvinte: «Îți îndeplinesc numai voința, testamentul tău, dacă în clipa în care închizi ochii, toți, toate, partidele și întreg poporul ne reculegem, ne controlăm conștiința, și ajungem din nou la cunoștința a ce ne unește spre o solidaritate sfântă, care se întinde până departe, departe peste groapă, ne punem întrebarea ce am săvârșit cu toții și ce săvârșim, fără deosebire de partid, pentru nădejdea și iubirea noastră comună, pentru țara noastră, pentru consolidarea ei, pentru pavăza ei curată, pentru numele ei democratic vestit, pentru misiunea ei pe seama civilizației omenești generale». — N'ar putea să fie rostite astfel de cuvinte și într'alte țări în zilele noastre?

Chestiuni școlare

Pedagogia cere o dezvoltare armonică în aptitudinile școlarului, dacă e ca să l facem la timpul său bărbat capabil de muncă productivă în familie, societate și stat.

Școala educativă pretinde, cum știm, ca orice cunoștințe expuse în școală să nu fie alcătuite din idei seci și reci, ci convingeri temeinice bazate pe observările și experiențele elevilor.

«Toate cunoștințele își au obârșia în experiență» zice Kant, iar Pestalozzi: «Intuiția e baza absolută a oricărei cunoștințe».

Având în vedere faptul că, orice înrăurire asupra sufletului se face prin *mijlocirea simțurilor*, nu încape îndoială că, în măsură în care sânt dezvoltate simțurile, în acea măsură e sufletul mai bogat în reprezentări temeinice.

Un *obiect* observat bine cu toate simțurile, devine proprietatea inerentă sufletului, devine o noțiune care nu se mai șterge.

Astfel cunoștințele devin proprietatea sufletului, și organizate, cu ajutorul rațiunii, le putem preface în material folositor pentru viață. —

Cutrerând unele județe, Hunedoara, Bihor, o parte din Alba de jos ș. a. și cercetând din acest punct de vedere școalele primare fie de stat, fie confesionale, am observat că aproape toate lasă mult de dorit, atât ca exterior cât și ca interior. Pentru a adăposti tinerele odrasle și a le feri de boale și stricăciune, nu corăspund deplin.

În ceea ce privește interiorul lipsesc atât mobilierul, cât și mijloacele de învățământ. Pa-

tru păreți goi, afumați, o tablă pe care abia se mai văd urmele liniilor și a negrelii, o masă, câteva bănci primitive...

Lipsește aproape cu desăvârșire tocmai tablourile de înțuiție. N'avem nici tablouri istorice, nici naturale, nici religioase.

Bieții copii, viitorul neamului! zadarnic se chinuesc cu fantazia lor vie să-și formeze o icoană lămurită a celor auzite. Ear învățătorul face mucenicie adevărată...

N'avem rechizite de experimentări fizicale, chemice, nici măcar colecție de minerale și plante în școalele acestea. Și n'avem nici biblioteci.

De vom ieși din școală, desiluzia crește.

În țara noastră agricolă, cu 80% fii de țărani, nu aflăm teren pentru o grădină de pomi, legumărit, vierit și agricultură.

Cu grijă de ziua de mâine, de educația firească a fiilor țării, ne întrebăm, cum se poate ca în astfel de împrejurări vitrege să putem da creștere temeinică poporului? Cum să dezvoltăm, prin înțuiție și experiență, dragostea țărânului față de școala lui?

Cum vom putea deprinde copiii să observe, să analizeze, să stabilească raporturi, să distingă, să concludă, să judece, — căci reprezentările se câștigă pentru a le utiliza și valoarea, — dacă ne lipsește mijlocul necesar?

Cum se va dezvolta plăcerea care produce sentimentul de atențiune capabilă de-a procura percepțiuni puternice și desăvârșite, obișnuind spiritul a se ajuta singur și a cerceta și în viitor, — dacă școala noastră e rece și goală?

Cum să pășim alături cu principiile didactice, dacă nu putem să intrăm în realitate, făcând din copii să fie scrutați harnici ai obiectelor, faptelor și ideilor?...

Nu de mult la ministerul instrucțiunii s'a decis înființarea alor 2000 școale pentru ținuturile desrobite.

Nimic mai salutar și nimic mai vrednic de laudă.

Fie-ne permis însă a face o mică paranteză. În 1910 — ne spune dl S. Mehedinți unde — niște profesori s'au plâns Regelui Carol asupra unor lipsuri ale universității din București.

Suveranul a răspuns: «Dacă lungiți mereu fațada, cum vreți să mobilați interiorul?»

În consecință, principiul nostru nu poate fi ca, în fiecare cătun să ridicăm catedre, — mai ales că, n'avem nici materialul necesar bugetar, și nu prea avem astăzi nici oamenii de catedră...

Ar fi, — credem — mai de folos ca, să înzestram școalele existente, făcându-le accesibile principiilor de educație, îngrijindu-le ca niște oameni, cari înțeleg că, dacă voim să avem floare frumoasă și aleasă, trebuie să cultivăm rădăcina, trunchiul și frunzele plantei, căci acestea sânt agenții de producție ai floarei și fructului...
Pr. A. Ștefan

Episcopiile nouă

— La Constanța, Bălți, Cetatea-Albă —

Senatul a votat zilele acestea legea pentru înființarea a trei episcopii nouă ortodoxe române: în *Constanța, Bălți și Cetatea-Albă*.

În chestiunea aceasta, ce interesează câteva milioane de credincioși, ministrul cultelor, dl C. Banu, a dat unui ziar din capitală câteva lămuriri, în care spune următoarele:

Înființarea unei episcopii pentru județele *dobrogene* este un vechi desiderat al bisericii noastre.

Aceste județe fiind prea depărtate de sediul eparhial (Ungro-Vlahiei), fără legături lesnicioase, păstrând încă un specific colorit local, cu o populație eterogenă, mai ales în județele de sud, cu greu pot fi administrate dintr-o reședință transdunăreană. De aceea vizitele canonice în eparhie sânt rare și îmbinate cu multe greutăți, din care cauză, acolo mai mult ca în restul țării, lipsa de preoți e mai accentuată.

Cu înființarea seminarului din Constanța, am făcut primul pas, spre înlăturarea acestor neajunsuri.

Acum cu înființarea episcopiei de *Constanța* vom avea nu numai garanția unei noi și puternice vieți religioase și morale, dar și un focar de cultură și viață națională.

Nouei eparhii i s'a adăugat, pe lângă cele trei județe *dobrogene*, și județul *Ialomița*, ușurându-se astfel eparhia *Ungro-Vlahiei*, destul de întinsă; așa județul *Tulcea* rămâne de-ocamdată la eparhia *Dunării de jos*.

Cu *Basarabia* chestiunea se presintă și mai rău.

Arhiepiscopia *Chișinăului și Hotinului* cuprinde azi întreaga *Basarabie*, cu populație de religie ortodoxă de 3 milioane.

Legăturile anevoioase cu sediul arhiepiscopal, îngreunează mult atât buna administrație bisericească, cât și activitatea religioasă, culturală și națională, în care biserica e chemată mai ales în aceste părți.

Prezența numeroaselor secte, invitate în *Basarabia*, de care biserica e foarte neliniștită, arată cât de greu se poate supraveghea viața religioasă dintr'un singur punct, când raza de acțiune e așa de întinsă.

Nouile episcopii de *Bălți*, care va cuprinde județele *Bălți, Soroca și Hotin*, și *Cetatea-Albă* cu județele *Cetatea-Albă, Ismail și Cahul*, — pe lângă faptul că reînvie vechi amintiri istorice, — vor fi și două puternice centre de cultură românească și viață religioasă.

Și dacă orașul *Cetatea-Albă*, reședința episcopiei, n'are poziție centrală, poziția sa pe Nistru, la marginea etnică de răsărit a românismului, va face din vechea cetate a lui Ștefan cel Mare o nouă cetate de strajă a credinței strămoșești și a culturii românești.

Deputați la Sinodul arhiepiscopal

din cercurile electorale Sibiu, Blaj, Mediaș, Sighișoara și Brașov.

La Sinodul arhiepiscopal sânt vacante 5 locuri de deputați, și anume: în cercul I. Sibiu, locul de deputat din cler. În cercul V. Blaj, locul unui deputat mirean. În cercul XIII. al Mediașului un loc de deputat mirean. În cercul XIV. al Sighișoarei locul de deputat din cler. În cercul XVI. al Brașovului locul de deputat din cler.

În cercurile acestea Ven. consistor a decis a se face alegeri nouă.

Colegiile preoțești se vor întruni în ziua de Joi, în 16/29 Martie 1923 la ora 10 a. m. la locul central având a face alegerea cu observarea normelor în vigoare.

Pentru alegerile de deputați mireni s'au luat următoarele dispozițiuni:

1. Sinoadele parohiale se vor anunța Duminecă în 5 Martie 1923. (Dumineca a patra din postul Paștilor).

2. Sinoadele electorale se vor ține Duminecă în 12 Martie 1923. (Dumineca a cincea din post).

3. Scrutiniul se va ține Duminecă în 19 Martie 1923. (Dumineca Floriilor).

Pentru conducerea colegiului preoțesc în cercul Sibiului s'a numit comisar consistorial asesorul consistorial, protopresbiter Matei Voileanu, pentru colegiul preoțesc din cercul Sighișoara este numit asesorul consistorial, protopresbiterul Dr. George Proca, pentru cercul Brașov administratorul protopresbiterial Ioan Hamsea, protopop în Zărnești.

Pentru scrutiniul la alegerile de deputați mireni se numesc comisarii consistoriali în cercul Mediașului Dr. Dionisie Roman, avocat în Mediaș, iar în Blaj Dr. Ilariu Holom, avocat în Ibașfalău.

Din Bănat

— Corespondență din Caransebeș —

În decursul carnavalului din 1923 am avut 6 întruniri românești, care de care mai reușite:

La seara de Sâmbăsiu reuniunea de cântări; au urmat apoi reuniunea femeilor pentru regularea și înfrumusețarea cimiterului ortodox român, reuniunea meseriașilor, petrecerea aranjată de sindicatul ziaristilor, festivalul Mihai Eminescu și în 29 Ianuar o ședință festivă a societății de lectură Ioan Popasu a elevilor din institutul teologic diecezan. Această ședință festivă s'a organizat pentru comemorarea marelui arhieru Ioan Popasu, care a fost frumuseța bisericii, podoaba altarului, și când urca amvonul, era asemenea lui Ioan cu rostul de aur. Ședința festivă a avut program ales, în care președintele societății A. Ghidiu, venerabilul protopresbiter și profesor, a vorbit despre Sentimentul național.

În fuga condeiului am prins următoarele din această disertație: Am avut și eu o dulce

FOIȘOARA

Studiu statistic bisericesc

— Informațiuni prețioase —

III.

Cu acest mare bagaj «istoric»: de seculare — am putea zice: milenare — nedreptăți și umiliri, caliciți cu desăvârșire, și, de două sute de ani încoaci, și ghionțiți într'una, ni-am făcut, noi românii ortodocși ardeleni, întrarea — prea puțin triumfală la înfățișare — în împărăția românească de astăzi, dela care așteptăm și noi un dram de dreptate și de cuvenită înzestrare.

Dar, eată-ne, și aici în față cu catolicismul papal, bogat și sumet și agresiv, și cu tipetele sinistre ale celor din Mica-Romă papală de pe Târnave: că prea multe subvenții primim dela statul român; că prea se tulbură raportul de «paritate» — da-li-ar Dumnezeu, lor și pân'o fi un picior de unit român, tot numai «paritatea» ce-am avut-o noi față de ei!

Ei, dar chestiunea aceasta nu are să se

rezolve, nici prin tipete de bălci, nici prin pâruieli și țigănoșag bisericesc prin gazete — avem din această rușine prea-prea destul în viața politică! — ci pe alta cale: pe calea revizuirii radicale a situației celor trăiți pururea în belșug și pe calea înzestrării proporționale, prin legislativa țării, a tuturor desmoșeniților din trecut!

E foarte manifestă tendința de acapărare financiară a acestei biserici, obișnuită a trăi din sacul guvernelor și care s'ar fi stins de mult, dacă ar fi fost lăsată să umble pe picioarele jertfelor sale proprii. Ea strigă azi, că ortodocșii au subvenții mat mari, ca să nu se observe micile ei daraveri și operațiuni în contul finanțelor statului român, care nu e la inima ei.

Ca să nu ni se spună, că aducem acuzații neîntemeiate, eată câteva indicații, unele mai vagi dar totuși destul de doveditoare, despre existența acelei tendințe de acapărare.

Așa știm, că îndată dela începutul regimului românesc în Ardeal, biserica unită, deși unele eparhii ale ei își au moșii însemnate, totuși, când a prezentat guvernului — anumit: Consiliului Dirigent dela Sibiu — bugetul său, nu

și-a arătat venitele (cum a făcut biserica ortodoxă), spre a primi numai subvenții întregitoare, ci și a cerut și a primit subvenționare integrală dela statul român. Astfel moșile și capitalele lor și le-au subtras dela cuvenita contribuție.

Ortodocșii nu au primit, ca uniții, încă din vremea Consiliului Dirigent, dela 1919 chiar, câte 12 burse pentru teologi în străinătate, ci ortodocșii au aflat despre lucru numai de prin gazete, în 1920.

Ajutoare, preoților ortodocși deficienți și văduvelor de preoți ortodocși, earăș nu s'au dat din 1919, ca uniților; ci ortodocșii au primit asemenea subvenții numai din 1920, când aflaseră despre aceasta de prin gazete.

Preoții ortodocși, din nici o parohie ardeleană, n'au fost împărtașiți — pe vremea plătilor în coroane! — de cvincvenale asemnate în tot atâția Lei, ca de pildă în episcopia unită a Lugojului.

Eată «paritatea», cum le place catolicismului și doctorilor de pe Târnave să fie ea practică în statul român!

mamă, care mi-a dat viață și care mi-a turnat în sufletul meu din sufletul ei curat cel mai nobil sentiment național, pe care l-am păstrat ca scumpă moștenire dela buna și dulce mea mamă, și îl voi păstra cu sfințenie până la ceasul când voi adormi întru nădejdea învierii de-
obște. Sfinția Sa spune atât de nimerit când zice: țaria de viață a unui popor, stă fără în-
doială în puterea de viață a fiilor; cu cât o na-
țiune își are fiii ei crescuți și educați în senti-
mente naționale și creștinești, cu atât puterea ei
este mai trainică. Arată cum s'a păstrat la înce-
put sentimentul național în popor, și zice: odi-
moară istoria națională nu era scrisă, ci pove-
stită de bătrâni, pe cari poporul îi numea un-
chiași sfătoși. Câtă căldură, cât farmec, câtă
simțire isvora din inima lor! Povestirile lor înăl-
țau sufletele și încălzeau inimile nepoților. Un-
chiașii, cu nepoții roată în jurul lor, povesteau
și cu mândrie și cu lacrimi de durere din viața
neamului românesc. A vorbi poporului în limba
lui curată, a i povesti mereu faptele religioase-
morale și eroice ale strămoșilor săi, este a-l cu-
ceri sufletește; este a întrefinea în el focul ne-
stăns al iubirii de Dumnezeu, de neam, și prin
aceasta sentimentul național curat și neprefăcut.
Arată că poporul numai sub scutul bisericii și
a școalei și a păstrat individualitatea națională,
limba, datinele și obiceiurile în vremi de grea
încercare, câtă vreme lucrau mână în mână pre-
otul cu învățătorul. Cuvine-se ca învățătorimea
să nu se depărteze dela sinul mamei nici de
aici înainte...
Coresp.

Concert în Sibiu

(x) Reuniunea română de muzică din Sibiu
a dat Marți seara în 27 l. c. în sala dela Unicum
concertul său obișnuit, bine studiat și cu price-
pere întocmit.

Concertul s'a început cu trei cântece reli-
gioase pentru cor mixt, scrise de compozitori
aprețiați: Axionul «Cuvine-se cu adevărat» și
«Pe tine te laudăm» de Ed. Wachmann, pre-
cum și «Inoeste-te, noue Ierusalime» de G.
Musicescu. Corul, dirijat de profesorul de mu-
zică, dl. N. Oancea, le-a executat cu multă si-
guranță, scoțând la iveală toate părțile frumoase
din pasagiile acestor compoziții bisericesti, —
pianissimele au fost îndeosebi admirate. De
mult nu s'a auzit în sala concertelor sibiene o
armonie atât de perfectă a vocilor unui cor mixt,
ca în seara amintită. Meritul revine, firește, în-
tâi dirigentului talentat, iscusit și neobosit, —
dar și coristelor și coriștilor reuniunii noastre.

În solo de sopran am ascultat cu plăcere
ariile cântate de dna Silvia Ghițescu: Nunta lui
Figaro (Mozart), Madama Butterfly (Puccini) și
gingașul cântec din popor Știi tu mândro (G.
Dima). Dna Ghițescu dispune de voce clară, nu
mare, dar simpatică, mlădioasă, cu dicțiune co-
rectă, — înțelegi deslușit tot ce cântă.

Prețios ajutor a dat și de astădată vene-
rabila dna Minerva Brote, prin acompaniame-
ntul său la piano. Membrii reuniunii îi păstrează
cea mai vie recunoștință pentru concursul adus
într'un lung sir de ani, aproape la toate con-
certele câte s'au organizat dela înființarea ace-
stei societăți muzicale și până astăzi.

Corul mixt a mai cântat, afară de cânte-
cele religioase, trei coruri clasice: Privighetoa-
rea de Mendelssohn-Bartholdy, Culesul viilor de
Orlandus-Lassus (sec. 16-lea), un cor vioi și
foarte reușit (a trebuit să fie repetat). Viața
țigănilor de Schumann, și două coruri brodate
pe motive populare. Aceeasă interpretare mu-
zicală îngrijită, resplătită cu lungi și călduroase
aplaude din partea publicului unei săli tixite.

Concertul s'a încheiat cu Imnul de slavă
al încoronării, cântat acum întâia oară în Sibiu.
Imnul maestrului Kiriak, cu textul întocmit de
I. P. S. Sa mitropolitul primat Miron, a fost
cântat de corul nostru cu multă putere și avânt
și a emoționat întreg auditorul.

Reuniunea de muzică și conducătorii ei
pot fi mulțumiți de succesul moral — sperăm
că și material — obținut cu prilejul acestui fru-
mos concert, care menține numele bun al ve-
chei instituțiuni sibiene la nivelul adevăratei
arte muzicale.

Calendar folositor și interesant, care nu
trebuie să lipsească din nici o casă românească,
este *Calendarul Bunului Creștin pe anul 1923*,
apărut la *Librăria Arhiepiscopalească în Sibiu*. Un
frumos volum, cu bogată materie și numeroase
ilustrații.

Din județul Târnava-mare

— Mișcări culturale în Agnita —

Agnita este centrul plasei și al «Văii Hâr-
tibaciului», în care naționalitatea săsească este
bine organizată, ca nicăiri poate, atât în pri-
vința culturală și națională, cât și economică-
industrială. Românii din acest ținut sânt rămași
înapoia sașilor, fiind oameni săraci; raportul lor
față de sași era până acum cel dintre slugă și
stăpân. Emanciparea lor este anevoioasă, — dar
se va face cu timpul, căci atât poporul cât și
partea intelectuală lucrează la deșteptarea și lu-
minarea maselor noastre.

Ocaziune și indemn nu lipsesc.

Așa, s'a format în Agnita un Comitet de
construcție, pentru ridicarea unui edificiu școlar
deplin corespunzător, cu 4 sale de învățământ.
Acest comitet este compus din intelectualii și
din reprezentanții meseriașilor și ai economilor
români, precum și din membrii primăriei co-
munale și medicul circumscripției din Agnita.

În scopul măririi «Fondului de zidire Ignat
Mircea», senatorul județului Târnava-mare, care
a donat în acest scop 10.000 lei, comitetul în
fruntea căruia stau p. p. protopop J. Munteanu,
dnii Dr. Curta avocat și primpretor Eug.
Munteanu și alții, a lansat, — sperăm cu rezul-
tat folositor, — un apel către marea public ro-
mânească.

Ear în 9 Februar 1923 s'a ținut o adunare
a despărțământului Agnita al Asociațiunii, care
a fost convocată și deschisă de dl. primpretor
Eug. Munteanu ca delegat al comitetului cen-
tral. Adunarea a fost cercetată de mult public
din jur. Intelectualii satelor au lipsit însă în
mare parte. Despărțământul s'a reorganizat ale-
gându-se un nou director și comitet. Director
a fost ales p. p. protopop J. Munteanu, vicedi-
rector Dr. Curta adv., secretari dnii primpretor
Eug. Munteanu și Vas. Nastea învățător, casier
preotul E. Păcală, iar comitetul constă din preoți
învățători, meseriași și economi.

Dl. primpretor E. Munteanu a ținut o
scurtă disertație despre felul «Cum trebuie să
se clădească la sate conform cerințelor higie-
nice, practice etc. prescrise de regulamentele de
clădire», — a fost o temă bine venită.

În această adunare pe lângă comunele din
plasă care s'au înscris ca membri fondatori sau
pe viață, s'au mai făcut: 1 membru fondator și
6 pe viață, membri activi 46, membri ajutători
6. Eată un frumos rezultat material.

Noul comitet își va ști desigur împlini
frumoasa chemare și va descăleca în despărță-
mânt, cercetând și luminând poporul dela sate,
doritor de înaintare și prosperare. Cu Dumne-
zeu înainte!
Corespondent

Știrile zilei

Moartea Episcopului Nifon. Marți dimineața
a încetat din viață episcopul Dunărei de jos,
Nifon, unul dintre răniții în atentatul de-acum
doi ani dela senat. Deși scăpase cu viața, sănă-
tatea lui, la o vârstă înaintată, a rămas sdrunci-
nată. Ranele și suferințele i-au scurtat zilele, cu
toate îngrijirile ce i s'au dat. Ca membru al
senatului a manifestat sentimente democratice
și a luat parte activă la lucrările de organizare
bisericească.

Conferințele «Asociațiunii». Dl. I. D. Ștefă-
nescu va desvolta o serie de 3 conferințe în
sala cea mare a prefecturii județene din Sibiu
la ora 6 d. a. Și anume: Vineri, în 2 Martie:
Evoluția picturii românești în secolul al XIX-lea;
Sâmbătă, 3 Martie: Estetica covoarelor orientale;
Duminică, 4 Martie: Ardealul în evoluția artei
românești. — Cu aceasta ocazie dsa aranjază o ex-
poziție de tablouri mai ales de N. Grigorescu,
relativ la evoluția artei române. Dată fiind rari-
tatea ocaziei de a vedea asemenea tablouri, pu-
blicul din Sibiu și împrejurime e invitat să
viziteze în mare număr această expoziție și a
asculta aceste conferințe. Taxa de intrare: lo-
cul I 10 Lei, loc. II 5 Lei, elevii și elevele 2
Lei. Venitul net e destinat pentru muzeul rena-
șterii române din București. Biroul «Asociațiunii».

Șezători literare. Comitetul organizator al
șezătorilor literare în Ardeal, mulțumește auto-
rităților și intelectualilor din cele 14 orașe, care
s'au grăbit să răspundă la primirea scriitorilor.

Șezătorile amânate pe de o parte din cauza
vremii rele, ear pe de alta din cauza postului
Sfintelor sărbători ale Paștilor, se vor începe
imediat după Paști. Scriitorii români, cari au
voit în aceste șezători să simbolizeze o întoar-
cere a darului pe care scriitorii și cărturarii
Ardealului l-au dat în vremuri de robire vechiu-
lui regat prin atâți cântăreți veniți de peste
munți, așteapta nerăbdători plecarea lor în Ar-
deal și Bănat.

Transferări. Se știe, că funcționarii ma-
ghiari din Ardeal, cari au rămas în serviciul
statului, au primit în mai multe rânduri termene
pentru însușirea limbii române. Parte mare din
acești funcționari nu și-au dat nici o silință să
învețe românește. La oficiul poștal din Oradea-
Mare sânt vre-o 20 de funcționari, cari nu știu
românește și nici nu arată bunăvoința de-a
învăța limba statului. Ministerul de comerț a
ordonat, ca funcționarii maghiari, cari nu știu
românește, să fie transferați la oficiile poștale
din vechiul regat pentru timpul necesar însuși-
rii limbii statului. Transferările se fac pe ziua
de 1 Martie 1923.

Sentința în procesul complotiștilor unguri
este: Consiliul a condamnat la 10 ani închisoare
pe Turoczy, Belmont, Palagyi, și Balaczy; 2 ani
pentru Berekszy; 1 an Dengel. Kerekszy este
achitat. Acuzații în contumacie sânt osândiți la
câte zece ani închisoare.

Bolșevicii ruși și bisericile. Conform hotărâ-
rii luate de autoritățile sovietice, toate bisericile
creștine din Rusia vor fi transformate în teatre,
localuri de pretrecere și cluburi politice. Pe clo-
potnițele bisericilor creștine s'a arborat drapelul
roșu. Numeroase protestări din partea popula-
țiunii s'a produs în multe localități; poliția a
făcut arestări. La Batum a fost arestate 400 de
persoane, — majoritatea femei. Eată roadele
bolșevismului!

Convocare. Reuniunea femeilor române pen-
tru înfrumusețarea bis. ort. rom. din Sibiu, sub.
inferior, prin aceasta se convoacă la adunarea
generală care se va ținea Duminecă, în 4 Mar-
tie st. n. ora 3 p. m. în edificiul școalei primare
din str. Lungă Nr. 17. *Eugenia Bucșa*, prez.
Marioara Dopp, secretară.

Boală. O manifestare ciudată a militarismu-
lui german a fost semnalată la München. În
fiecare seară după ce se închid magazinele în
care se vând în timpul zilei mărfurile cele mai
obișnuite, vitrinele rămân luminate și se expun
armate întregi de soldați de... plumb, în uniforme
germane și material de război în miniatură.
Trecătorii staționează în grupuri compacte. Ba-
varezii persistă să manifesteze boala incurabilă
a megalomaniei germane.

„Buletinul Cărții”. O revistă ca aceasta de
mult trebuia să avem în limba românească. Este
o publicație care apare de două ori pe lună și
e editată din partea «Centralei cărții», a unei
instituții care și-a propus să sistematizeze trimi-
terea cărților în România. Orce carte care apare
pe teritoriul României este însemnată gratuit în
«Buletinul Cărții», cu prețul, editorul, formatul
ei, încât nu mai e orbecăiala de mai înainte,
când dacă voiai să comanzi o carte care n'a
avut norocul să apară într'un institut de editură
mai cunoscut, puteai să tot aștepti, librarul nu-ți
putea da informațiile necesare. Buletinul publică
statistici despre revistele și cărțile apărute, după
județe, după naționalități, după specialități. Vrea
să desvolte arta afișelor — necunoscută încă la
noi. Discută problema hârtiei și a bibliotecilor
populare. Într'un cuvânt: vrea să fie o călăuză
vrednică pentru răspândirea scrisului din Româ-
nia. Tipărită frumos, cu gust, în atelierele «Cul-
turii naționale», condusă de oameni destoinici,
merită să fie sprijinită. Pe an numai 60 de Lei.
Redacția și administrația: București, Calea Gri-
viței 81. Până acum au apărut 3 numere.

**Membri noi la «Reuniunea meseriașilor ro-
mâni din Sibiu»** s'au înscris: a) fondatori: G.
Onescu, inginer, L. Buzdughină, maestru meca-
nic, V. Canciu, maestru fierar și A. Bâldea, mă-
estru pantofar; b) pe viață: Laurențiu Boldor,
maestru tâmplar, Sebeșul-săsesc și Ioan Cloțan,
maestru pantofar.
Comitetul.

Poșta redacției

Pr. G. Tr. în Stâna. Mulțumirea pentru darul pri-
mit n'a sosit. Ziarul se trimite în regulă.
A. Șt. în D. Heghemonia nu merge. Ceealaltă, da.

